

‘Verdachte kinderporno blijft altijd een paria’

De rector van het 4e Gymnasium wordt bijgestaan door strafrechtadvocaat Bart Swier, gespecialiseerd in zedenzaken. ‘Je kunt beter veroordeeld worden voor inbraak, dan vrijgesproken van bezit van kinderporno.’

MEREL STRAATHOF

Bart Swier

Hoe heeft uw cliënt gereageerd op de huiszoeking van 31 maart?

“Sinds die dinsdag sta ik hem bij, de huiszoeking door de politie heeft hem diep geschokt. Cliënt en ik hebben inmiddels uitgebreid contact gehad, hij begint nu te beseffen wat voor verregaande consequenties deze zaak voor hem heeft en nog zal hebben.”

Weet u om wat voor belastbaar materiaal het gaat?

“Mij is nog niet duidelijk wat voor video- of fotomateriaal het precies betreft en wat de omvang ervan is. Ik kan wel zeggen dat het om gedownload materiaal op de thuiscomputer gaat, en wil benadrukken dat mijn cliënt niets zelf heeft gefabriceerd en dat er ook geen enkele aanwijzing bestaat dat hij op enige wijze leerlingen van het 4e Gymnasium heeft geschaad. Dit wordt ook bevestigd door politie en justitie.”

Gisteravond, tijdens een speciale ouderavond, is een brief van hem voorgelezen waarin hij het bezit van kinderporno bekend. Waarom heeft hij daartoe besloten?

“Deze man werkt sinds 1995 in het onderwijs, is een onderwijzer in hart en nieren en erg betrokken bij het 4e Gymnasium. Hij vindt het vreselijk dat hij is geschorst en dat hij zich niet op het gymnasium mag vertonen, maar door openheid te geven via een brief hoopt hij de zaak in de juiste proporties weer te geven en de schade zo veel mogelijk te beperken.”

Hoe is de zedenpolitie hem op het spoor gekomen?

“Tot op heden hebben rechercheurs geen inzicht gegeven in het onderzoek voorafgaand aan de huiszoeking. Uit ervaring weet ik dat verreweg de meeste zaken aan het licht

komen door informatie van Interpol of buitenlandse politiekorpsen die bij het oprollen van een netwerk ook op een Nederlands ip-adres stuiten. Het gaat dan vaak om mannen die via peer-to-peer-programma's kinderporno hebben gedownload. In andere gevallen leidt een tip via een instantie als Meldpunt Kinderporno tot een onderzoek, of stuit de politie via eigen internetonderzoek op zaken.”

Wat staat de rector nu te wachten?

“Gezien de aard van deze zaak, een rector van een middelbare school die kinderporno bezit, acht ik het waarschijnlijk dat het verhoor niet langer dan een paar weken op zich laat wachten. Maar in algemene zin is het door de hoge werkdruk bij de zedenpolitie niet ongebruikelijk dat de inhoudelijke behandeling van dergelijke kinderpornozaken enkele jaren op zich laat wachten, wat ook betekent dat de persoon in kwestie jarenlang met die verdenking moet leven. Ik heb in meerdere zaken gezien dat die verdenking desastreus is, ook als zo iemand uiteindelijk wordt vrijgesproken.”

‘Mij is niet helder om wat voor beeldmateriaal het gaat’

het 4e

Dat zal voor de rector niet het geval zijn, gezien zijn bekentenis.

"Schuldig of niet, verdachten die ik bijstond in kinderpornozaken werden en bleven hoe dan ook een paria. Ik heb de ontslagen adjunct-hoofdredacteur van *Kidsweek* bijgestaan, die verdacht werd van bezit en verspreiding van kinderporno. Hij werd vrijgesproken, maar vijf jaar na de politie-inval zit hij nog steeds werkloos thuis. Zelf geeft hij in sollicitatiegesprekken openheid van zaken, omdat het internet hem toch zal blijven achtervolgen. Als hij er zelf niet mee komt, komt de werkgever er uiteindelijk toch wel achter met één Google-zoekopdracht. Tot een tweede sollicitatiegesprek is het voor hem nooit gekomen."

De maatschappij oordeelt hard over iedereen die ook maar iets met kinderporno van doen heeft.

"Je kunt beter veroordeeld worden voor een inbraak, dan vrijgesproken worden van het bezit van kinderporno. De keuzes die het Openbaar Ministerie toentertijd heeft gemaakt, hebben het lot van de adjunct-hoofdredacteur toen ook geen goed gedaan."

Het OM heeft zelf de media opgezocht met het bericht dat twee pedofielen plaatjes hadden gedownload. Dan kun je later worden vrijgesproken, maar van dat beeld kom je nooit meer af."

Kan deze vroege bekentenis van uw cliënt van invloed zijn op de strafmaat van de rechtbank?

"Dat is moeilijk te zeggen, maar het is in elk geval geen overweging van mijn cliënt geweest om de brief te schrijven. Ervaring met andere zedenzaken leert wel dat grote media-aandacht en andere negatieve gevolgen zoals ontslag, wel een strafmatigende factor kunnen zijn voor de rechtbank."

'Werkgever komt er met één keer googelen toch wel achter'

De ernst van deze zaak hangt sterk af van de aard en omvang van het belastende materiaal dat de politie op de computer aantreft.

"Daarom is het van belang om eerst de resultaten van het onderzoek af te wachten. De zaak van trainer Luigi C., die stiekem filmde in kleedkamers van een Wassenaarse hockeyclub, heeft weer eens aangetoond dat er voorzichtig moet worden omgesprongen met het predicaat kinderporno. Het OM meende dat het kinderporno betrof, omdat het filmpje gemaakt werd door iemand met pedofiele gevoelens, maar de rechter oordeelde anders. Die baseerde zich op de duidelijke uitspraak van de Hoge Raad dat een foto pas kinderporno is als het plaatje 'onmiskenbaar een seksuele prikkeling uitbeeldt'. Dat wil dus zeggen dat een foto van een peuter in zwembroek op het strand, of een filmpje van een tienermeisje dat zich omkleedt na het hockey, ook in de handen van een pedofiel geen kinderporno is. De (pedofiele) seksuele geaardheid van de eigenaar van de foto maakt dus geen verschil voor de beoordeling of deze foto kinderpornografisch is."

'Zedenzaak op school is breuk in vertrouwen'

De leraar op de basisschool in het Limburgse Genk die in 2012 werd gearresteerd voor het bezit van kinderporno, noemde de 28 vellen papier met het gewraakte materiaal in zijn tas 'didactisch materiaal.' Zo werd een verschrikkelijke situatie nog abjecter, maar een geval van kinderporno bezit op school is in alle gevallen uiterst pijnlijk en complex. Wat kan een school doen in zo'n crisissituatie?

Marco Zannoni, directeur van het instituut voor veiligheid en crisismanagement COT, wordt vaak gebeld bij crises op scholen of bij andere publieke instellingen. Hij adviseert altijd eerst een goede diagnose van de situatie te maken. "Scholen grijpen snel naar een vast protocol, maar het is goed om in zo'n nieuwe situatie na te gaan wat echt belangrijk is. In het geval van een zedenzaak op school is de veiligheid van de leerlingen het belangrijkste. Maar je wilt ook een verantwoord werkgever zijn. Zorgvuldigheid is geboden, je wilt niet iemand schorsen, open en bloot, als de verdenking niet heel sterk is."

Zannoni somt een aantal situaties op waarmee het bestuur van het 4e Gymnasium rekening moet houden. "Het kan zijn dat sommige mensen de aantijgingen niet geloven, er moet worden nagedacht over de beveiliging van de verdachte - velen weten waar hij woont - en je zou een crisisteam moeten oprichten." Zijn advies: maak protocollen in 'vredestijd' én een opzet voor een crisisteam, dat scheelt tijd en zo kun je er in alle rust over praten.

Vervolgens is er de communicatie naar de ouders, en naar de pers. Volgens pr-adviseur Koen Venekamp kun je bij crisiscommunicatie het beste zo open mogelijk zijn. Het feit dat het schoolbestuur een week wachtte met het informeren van ouders over de kinderpornozaak vindt Venekamp begrijpelijk, maar ook 'dubbel.' "Als leek vraag je je toch af waarom er een week is gewacht. Het risico van wachten is dat anderen met de informatie aan de haal kunnen gaan. Een leerling kan vragen: waar is de rector? Speculatie kan op gang komen. Maar het voordeel van de tijd nemen is dat je zo goed mogelijk kunt informeren. Zo heb je ouders tijdens een ouderavond ook echt iets te vertellen."

Dat het 4e Gymnasium met de zaak reputatieschade oploopt, is onvermijdelijk. Venekamp: "De naam van de school zal nog lang gekoppeld blijven aan de rector en het pornografisch materiaal, daar kun je weinig aan doen."

Aan preventie van zedenzaken op school wordt al veel gedaan, benadrukt Kees Buijtelaar, directeur van het Comenius Lyceum in Amsterdam-West. "Juist in het onderwijs zijn er ontzettend veel gedragsregels, reglementen en protocollen." Iedereen die in het onderwijs werkt, moet een verklaring omtrent gedrag (VOG) hebben voordat je wordt aangesteld. Mocht er iets voorvallen, dan zijn er vertrouwenspersonen, en mocht het nodig zijn, snel contact met de politie.

Buijtelaar vindt het nieuws over zijn collega vreselijk. "Het is voor iedereen verschrikkelijk, je hoopt vooral dat gauw alles zo kristalhelder mogelijk wordt. En blijf erover praten, dat is heel belangrijk," adviseert hij. Toch zal het voorval ook doorzien en moeten slijten. "Er is een breuk in vertrouwen. Dan moet je altijd dubbel zo hard werken om het vertrouwen te herwinnen."

LORIANNE VAN GELDER

gymnasium

FOTO KOEN VAN WEELE/AMP